

DOM ZIMNY, DOM CIEMNY
- CZYLI UBÓSTWO ENERGETYCZNE
W POLSCE

Agata Miazga, Dominik Owczarek

Ubóstwo energetyczne to...

*...zjawisko polegające na doświadczeniu **trudności w zaspokojeniu podstawowych potrzeb energetycznych** w miejscu zamieszkania za **rozsądną cenę**, na które składa się:*

- *utrzymanie **adekwatnego standardu ciepła***
- *zaopatrzenie w **pozostałe źródła energii** służące zaspokojeniu w adekwatny sposób podstawowych potrzeb funkcjonowania biologicznego i społecznego członków gospodarstwa domowego.*

(Owczarek, Miazga 2015)

Ubóstwo energetyczne – przyczyny i konsekwencje

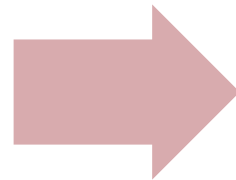
PRZYCZYNY

(Węglarz, Kubalski, Owczarek 2014)

Techniczne

Ekonomiczne

Związane z postawami wobec konsumpcji energii

KONSEKWENCJE

(Liddell i Morris 2010)

Dla zdrowia fizycznego u dzieci: obniżenie odporności organizmu, występowanie chorób układu oddechowego, zaburzenia przyrostu wagi

Dla dobrostanu psychicznego młodzieży i dorosłych: stres, niepokój, pogorszenie nastroju

W skrajnych przypadkach wyziębienie może prowadzić do śmierci

Ubóstwo energetyczne – typy definicji

TYP DEFINICJI:

UBÓSTWO DOCHODOWE

UBÓSTWO ENERGETYCZNE

UJĘCIE
ABSOLUTNE

UBÓSTWO SKRAJNE
(KOSZYK DÓBR)

UJĘCIE
RELATYWNE

UBÓSTWO RELATYWNE
(60% mediany)

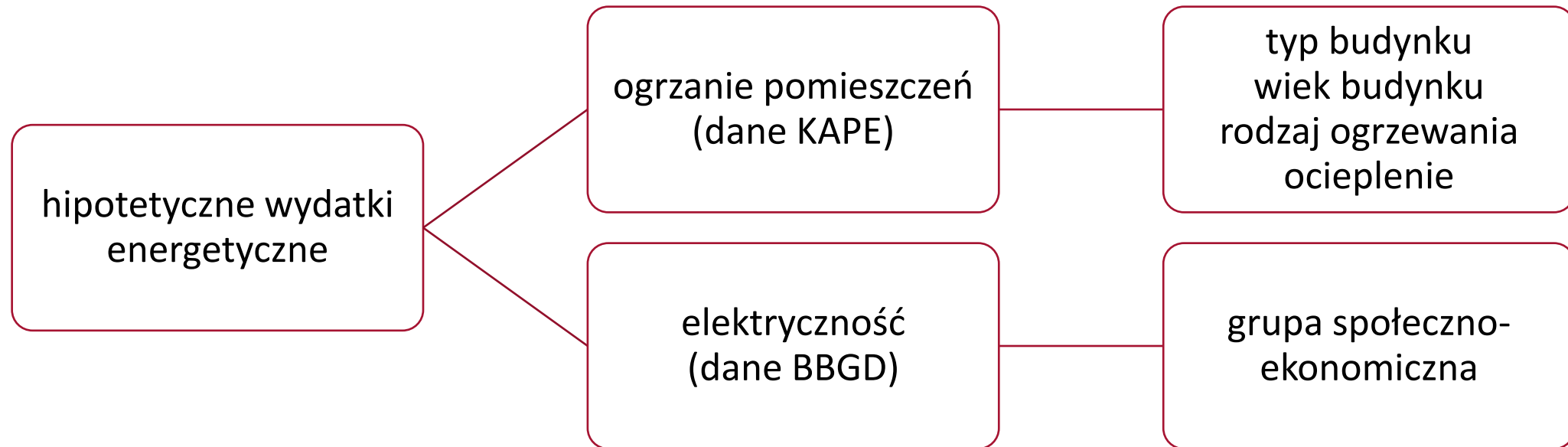
UJĘCIE ABSOLUTNE

hipotetyczne
wydatki energetyczne > 10% dochodu

UJĘCIE RELATYWNE (*Low Income High Costs - LIHC*)

- Kryterium (*LI*): 60% mediany ekw. dochodu (*AHC*)
+
- Kryterium (*HC*): ekw. wydatki energetyczne > mediany

Metodologia - hipotetyczne wydatki na energię

Przykładowe wydatki energetyczne (H-hipotetyczne, R-rzeczywiste):

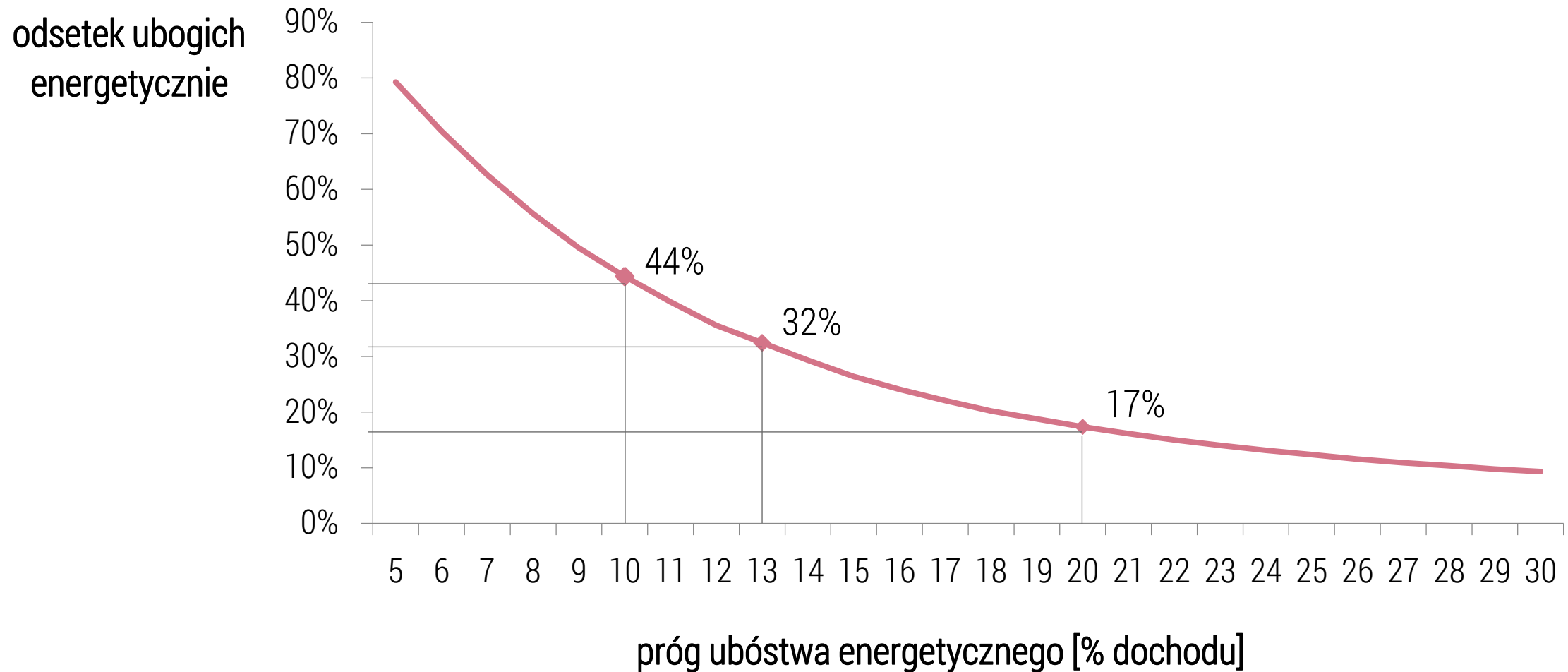
Mieszkanie w bloku:	222zł (H)	vs	332zł (R)
Dom jednorodzinny:	648zł (H)	vs	474zł (R)

Skala zjawiska w 2013 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BBGD 2013 i danych KAPE.

Definicja absolutna – próg 10%, 13%...?

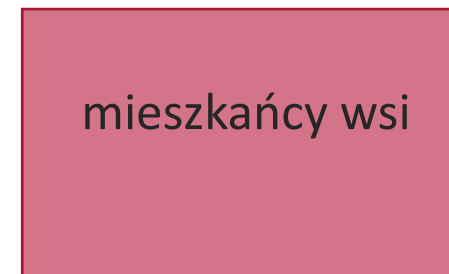
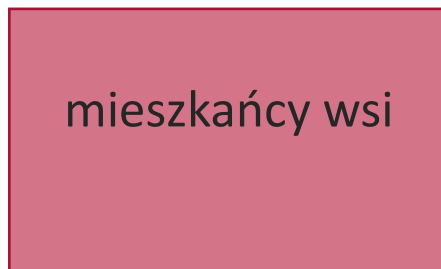
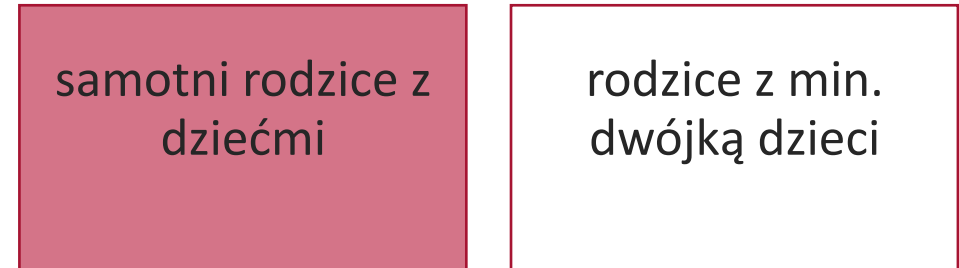
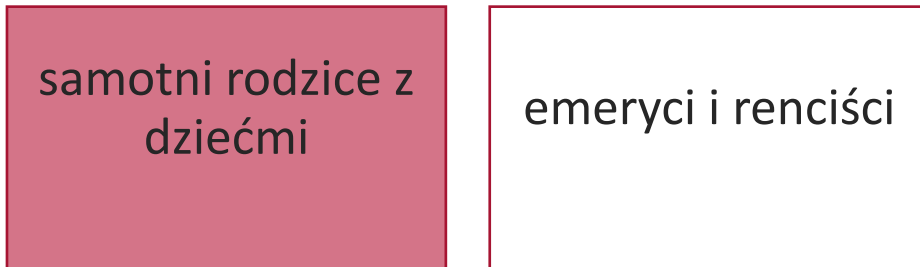
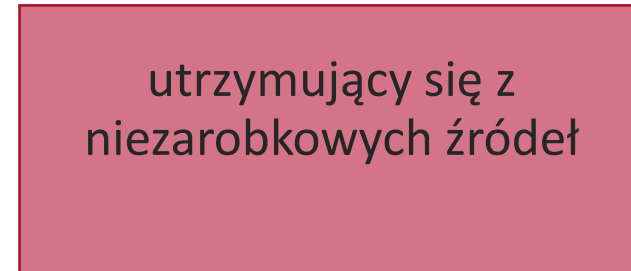
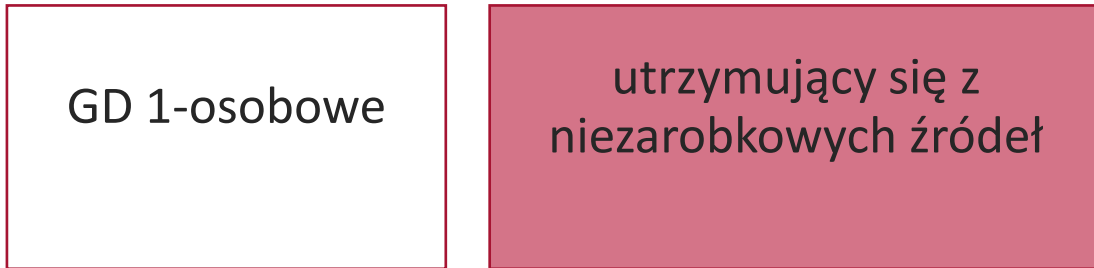

Grupy narażone – cechy gospodarstw

Definicja absolutna „13% dochodu”

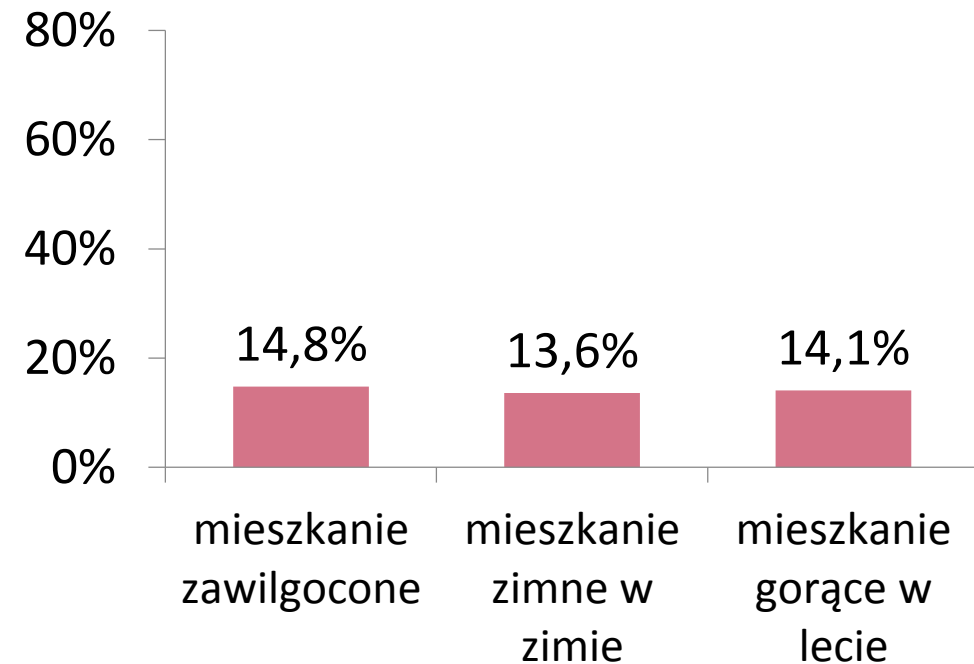
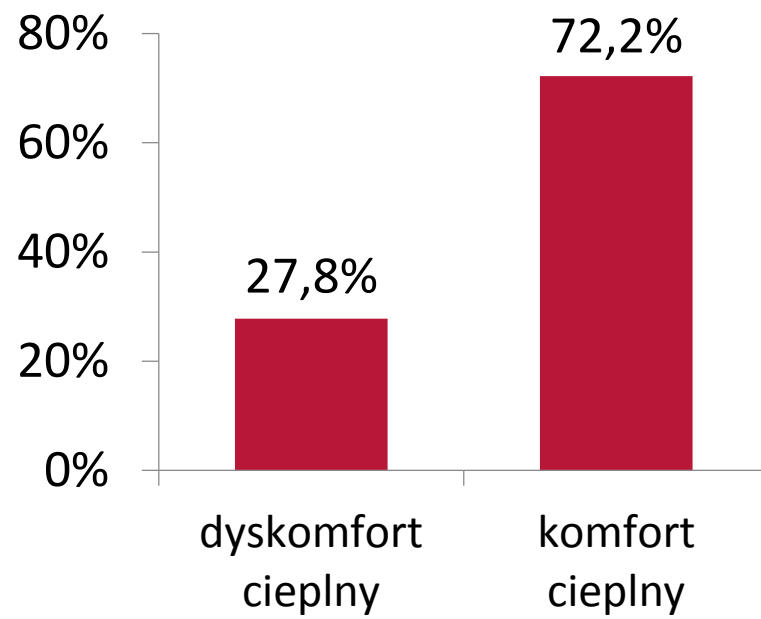
Definicja relatywna LIHC

Miara subiektywna?

- 27,9% ogółu Polaków deklaruje „dyskomfort energetyczny w mieszkaniu”
 - 27,8% - wśród ubogich energetycznie:

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BBGD 2013 i danych KAPE.

Grupy narażone – cechy budynków

jednorodzinne domy
wolnostojące

domy szeregowe

piece elektryczne lub
gazowe

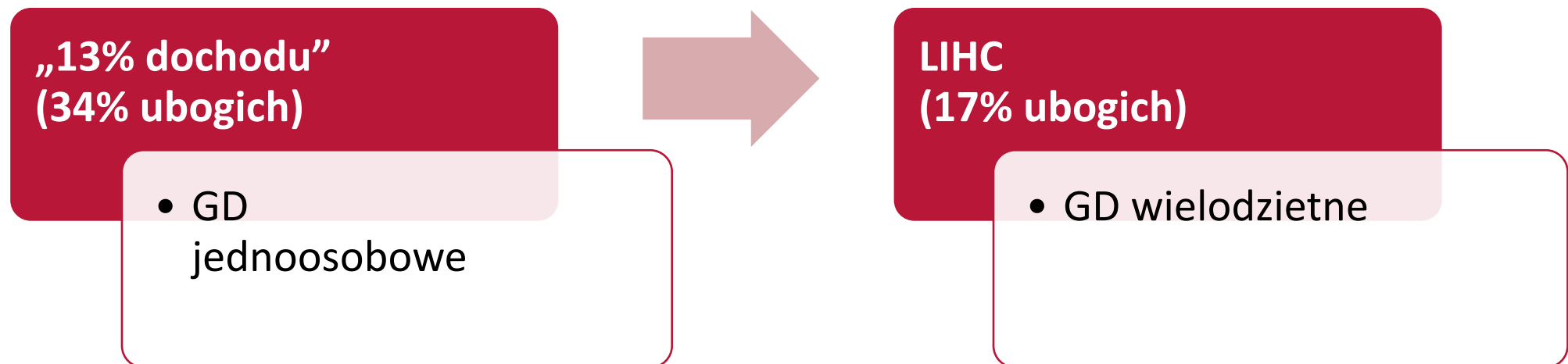
budynki z lat 1946-60

ogrzewanie centralne-
lokalne

Definicja „13% dochodu” a LIHC

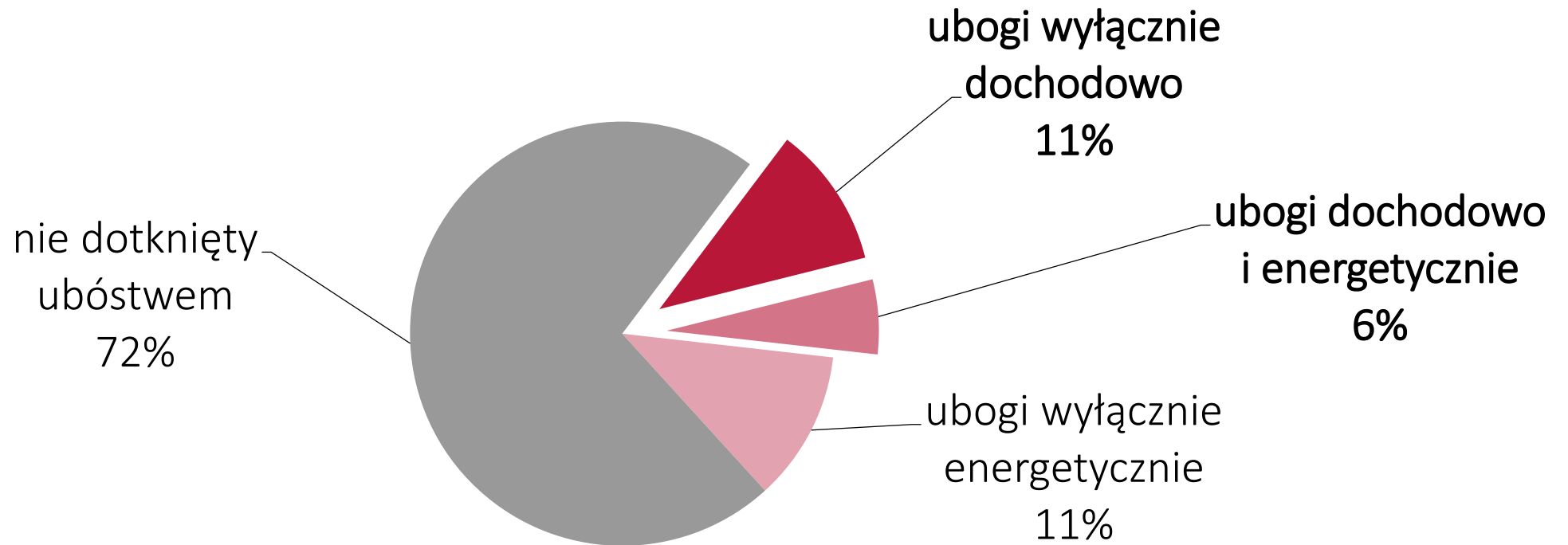
- **ubodzy wg definicji LIHC są w większości ubodzy również wg definicji „13% dochodu” (90%)**
- **grupy narażone wg obu definicji:**
 - mieszkańcy wsi
 - mieszkańcy domów jednorodzinnych
- **zmiana grup narażonych:**

Ubóstwo energetyczne a dochodowe

- 33% ubogich energetycznie (LIHC) to ubodzy dochodowo
- Struktura gospodarstw domowych w Polsce w 2013 roku:

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BBGD 2013 i danych KAPE.

Ubodzy energetycznie i dochodowo VS ubodzy dochodowo

Częściej...

- małżeństwa z 1 dzieckiem
- samotni rodzice z dziećmi
 - gospodarstwa 1-os.
 - domy wolnostojące
- ogrzewający się centralnym ogrzewaniem
lokalnym

Rzadziej...

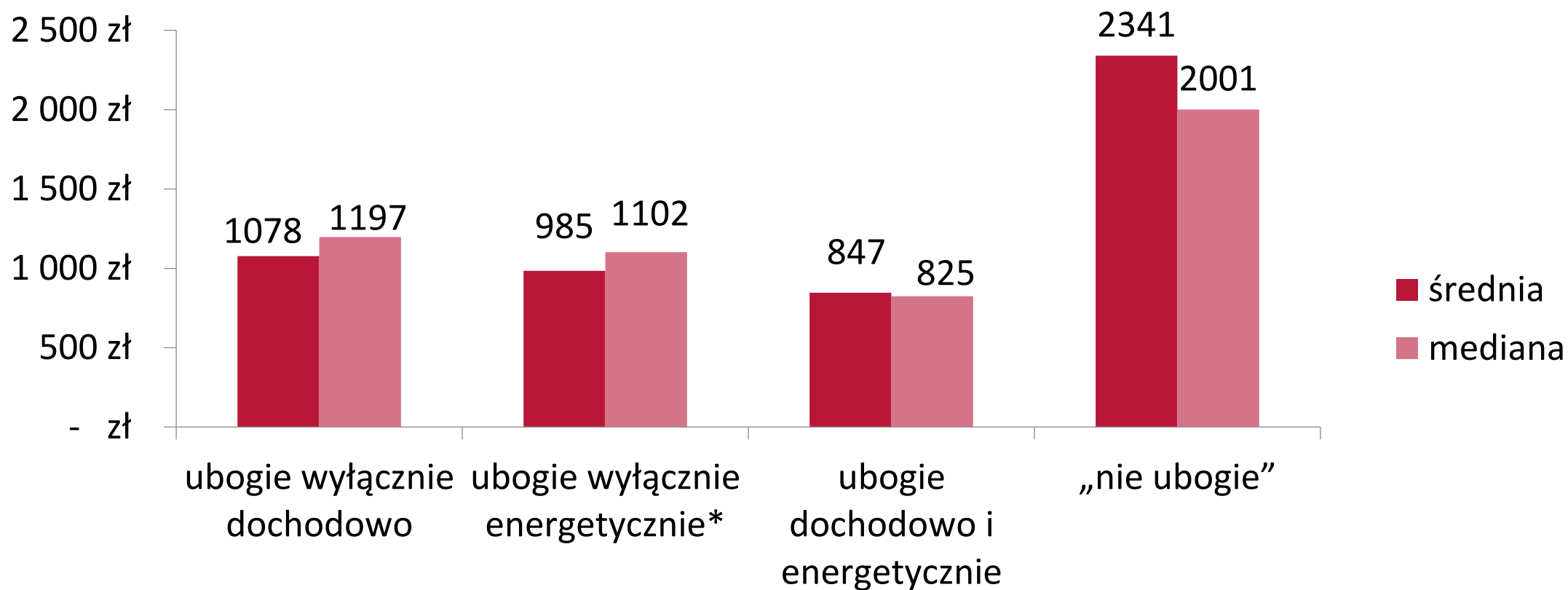
- mieszkańcy nowych budynków
- mieszkańcy dużych mieszkań

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BBGD 2013 i danych KAPE.

Ubodzy energetycznie i dochodowo w najgorszej sytuacji!

Dochody ekwiwalizowane gospodarstw domowych w 2013 roku

**Ubóstwo energetyczne obliczane jest na podstawie innego dochodu niż ubóstwo dochodowe (tzw. Income After Housing Costs). Dlatego też średnie dochody ubogich wyłącznie energetycznie mogą być niższe niż średnie dochody ubogich wyłącznie dochodowo.*

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BBGD 2013 i danych KAPE.

6,4 mln ubogich energetycznie (17% populacji - LIHC)
– zjawisko wymagające interwencji

72% deklarujących komfort cieplny to ubodzy energetycznie

67% ubogich energetycznie \neq uboga dochodowo

ubóstwo energetyczne \rightarrow ubóstwo wielowymiarowe?

...konieczność dalszych badań

Zapraszamy do kontaktu!

„Dom zimny dom ciemny, czyli ubóstwo energetyczne w Polsce”

Agata Miazga

Instytut Badań Strukturalnych

agata.miazga@ibs.org.pl

Dominik Owczarek

Instytut na rzecz Ekorozwoju, Instytut Spraw Publicznych

dominik.owczarek@isp.org.pl

